

Tämä on rinnakkaistallennettu versio alkuperäisestä julkaisusta.

Tämä on julkaisun kustantajan pdf.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Killström, P. & Havia, M. 2019. MaBA-opiskelijat oppivat liiketaloutta osuuskuntayrittäjinä. Teoksessa K. Mahmoodi & J. Stenroos-Vuorio (toim.) Korkeasti koulutetut maahanmuuttajat BisnesAkatemiassa. Turun ammattikorkeakoulun raportteja 253. Turku: Turun ammattikorkeakoulu, 40 - 48.

URL: <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522167088.pdf>

Kaikki julkaisut Turun AMK:n rinnakkaistallennettujen julkaisujen kokoelmassa Theseuksessa ovat tekijänoikeussäännösten alaisia. Kokoelman tai sen osien käyttö on sallittu sähköisessä muodossa tai tulosteena vain henkilökohtaiseen, ei-kaupalliseen tutkimus- ja opetuskäyttöön. Muuhun käyttöön on hankittava tekijänoikeuden haltijan lupa.

This is a self-archived version of the original publication.

The self-archived version is a publisher's pdf of the original publication.

To cite this, use the original publication:

Killström, P. & Havia, M, J. 2019. MaBA-opiskelijat oppivat liiketaloutta osuuskuntayrittäjinä. In K. Mahmoodi & J. Stenroos-Vuorio (eds) Korkeasti koulutetut maahanmuuttajat BisnesAkatemiassa. Reports from Turku University of Applied Sciences 253. Turku: Turku University of Applied Sciences, 40 - 48.

URL: <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522167088.pdf>

All material supplied via TUAS self-archived publications collection in Theseus repository is protected by copyright laws. Use of all or part of any of the repository collections is permitted only for personal non-commercial, research or educational purposes in digital and print form. You must obtain permission for any other use.

MaBA-opiskelijat oppivat liiketaloutta osuuskuntayrittäjinä

Päivi Killström ja Maria Havia

BisnesAkatemia perustettiin vuonna 2011 yrittäjyyden oppimisympäristöksi Turun ammattikorkeakouluun. Jo ennen BisnesAkatemiaa suomenkieliset liiketalouden tutkinto-opiskelijat sekä vaihto-opiskelijat tekivät asiakastoi-meksiantoja omissa osuuskuntayrityksissään. Nyt BisnesAkatemia-mallia on sovellettu MaBA-tiimien koulutuksessa. Tässä artikkelissa kuvataan BisnesAkatemian oppimismallin lähtökohdat ja toimintaperiaatteet sekä mallin to-teutumisen MaBA-tiimien arjessa.

BisnesAkatemia on oppimisympäristö, jossa opiskelijoita valmennetaan innovaatiivisen liiketoiminnan, tiimityön ja yrittäjyyden osaajiksi. Opiskelijat toimivat yrittäjinä omassa osuuskunnassaan ja kehittävät samalla omaa liiketoimintaansa. BisnesAkatemiassa voi kehittää tulevaisuuden liiketoimintaa sekä oppia kansainväliseksi käytännön ammattilaiseksi, joka osaa työelämän käytännöt ja omaa laajan verkoston.

Opinnot ja oppimismalli perustuvat aktiiviseen oppimisprosessiin yksilönä, tiimissä ja verkostoissa. Oppimismalliin sisältyy neljä peruspilaria, jotka ovat asiakasprojektit, treenit, lukupiirit ja lukeminen sekä oppimissopimus. Teoriaa opitaan lukemalla ja sitä sovelletaan asiakasprojekteissa. Erilaisia työkaluja opitaan aktiivisin menetelmin treeneissä ja lukupiireissä. Niissä myös jaetaan kokemuksia ja ymmärrystä sekä reflektoidaan tekemistä. Teoria viedään välittömästi käytäntöön omassa liiketoiminnassa. Liiketoiminnan tarkastelu, jatkuva palaute ja kehittäminen syventävät oppimista ja nostavat esiin uusia teoriaoppimistarpeita. Nämä neljä oppimisen elementtiä linkittyvät toinen toisiinsa ja kokonaisuudesta muodostuu oppimista vahvistava sykli.

Aktiivisessa oppimisen mallissa ohjaus tapahtuu **valmentamalla**. Kullakin osuuskuntatiimillä on oma valmentaja ja BisnesAkatemia-yhteisössä valmentajat toimivat tiiminä. Valmentaja tukee tiiminsä oppimista mm. ongelman asettelulla, mallintamisella, motivoinnilla ja kannustuksella. Motoksi on muodostunut Albert Einsteinin lausahdus: "I never try to teach my pupils, I only attempt to provide the conditions in which they can learn." Vapaasti suomennettuna: "En koskaan yritä opettaa oppilaitani vaan pyrin luomaan heille olosuhteet oppimiseen." Oppimisprosessista syntyy opiskelijakohtainen portfolio, johon opiskelija kokoaa syntyneitä tuotoksia todentamaan oppimistaan. Valmentajan toimenkuvaan kuuluu portfolioiden arviointi ja oppimisen virallistaminen opintopisteiksi.

Nelivedon perusteet ja elementit

BisnesAkatemiassa sovellettava oppimisen malli perustuu kuviossa 1 esitettyyn Nonakan & Takeuchin esittämään tiedon siirtymisen malliin (Nonaka & Takeuchi 1995, 62).

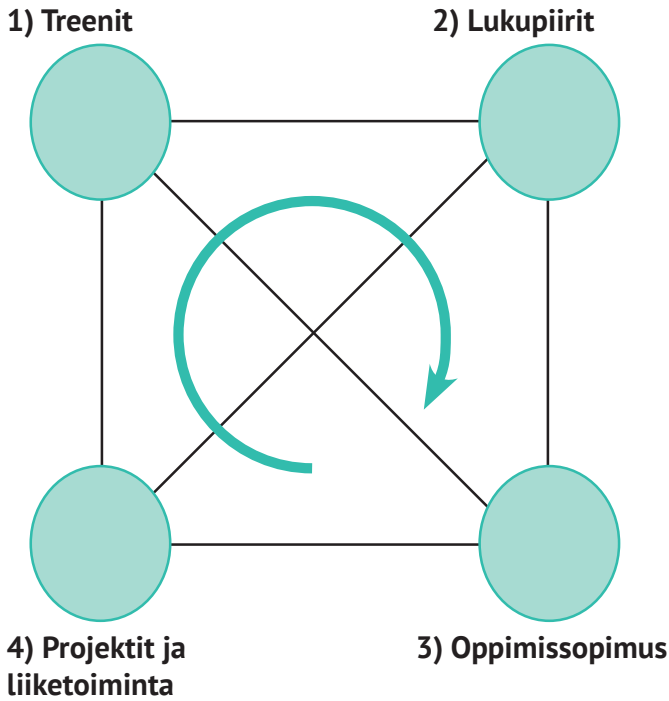
	Hiljainen tieto (Tacit knowledge)	Eksplisiittinen tieto (Explicit knowledge)
Hiljainen tieto (Tacit knowledge)	Hiljaisen tiedon siirtyminen (Socialization)	Tiedon kiteyttäminen esim. kirjalliseen muotoon (Externalization)
Eksplisiittinen tieto (Explicit knowledge)	Tiedon soveltaminen käytäntöön (Internalization)	Tiedon mallintaminen ja jäsentäminen (Combination)

KUVIO 1.

Vapaasti suomennettu Nonakan & Takeuchin tiedon siirtymisen mallista (Nonaka & Takeuchi 1995, 62).

Hiljainen tieto siirtyy usein ilman sanallista ilmaisua mm. huomioimalla, matkimalla ja harjoittelemalla. Hiljainen tieto voidaan muuntaa malleiksi, teorioiksi ja hypoteeseiksi, jolloin se muuttuu eksplisiittiseksi tiedoksi. Kirjoitettua, puhuttua ja mallinnettua tietoa voidaan puolestaan omaksua, kokeilla ja soveltaa käytäntöön ”tekemällä oppii”-menetelmällä. Tiedon mallintaminen tarkoittaa tiedon hahmotamista eri lähteistä ja sen jäsentämistä kokonaisuuksiksi. Tieto jalostuu spiraalisena näiden tekijöiden muodostamassa kehässä (Nonaka & Takeuchi 1995, 63–71).

“I never try to teach my pupils,
I only attempt to provide the
conditions in which they
can learn.”

KUVIO 2.
BisnesAkatemian nelivetomalli (BisnesAkademia).

BisnesAkatemian oppimisen nelivetomalli (kuvio 2) on mukaeltu versio Tiimiatemian kehittämästä oppimisprosessimallista (Partanen 2013, 20). Mallin lähtökohdaksi on käytetty Nonakan ja Takeuchin tiedon rakentumisen mallia (kuvio 1). Hiljaisen tiedon jakaminen ja reflektointi tapahtuu treeneissä, joissa opiskelijat keskustelevalle kokemuksistaan mm. dialogimenetelmää soveltaen (Socialization). **Treenit** ovat aktiivinen oppimistapahtuma, jossa oppimisen kohteena on jokin tiimille ajankohtainen teema. Treenejä pidetään kaksi kertaa viikossa ja ne kestävät noin kolme tuntia. Valmentaja osallistuu treeneihin, mutta ei ole vastuussa niiden valmistelusta. **Lukupiireissä** opiskelijat työskentelevät yhdessä lukemaansa tietoa ja pyrkivät muodostamaan yhteistä mallia opitusta. Kyse on siis pitkälti systematisoinnista (Combination). Opiskelijat lukevat oppimistavoittei-

siinsa ja projekteihinsa liittyvää kirjallisuutta sekä sähköistä materiaalia ja luku-
piireissä jakavat oppimaansa muille.

Projektit ja liiketoiminta ovat koko nelivetomallin ydin. Opiskelijat sovelta-
vat oppimaansa käytäntöön ja oppivat myös tekemällä (Internalization). Uusiin
haasteisiin tulee tarttua rohkeasti ja virheitä saa tehdä. Tärkeää on hyödyntää eri
tahoilta saatavaa palautetta ja myös itse arvioida ja reflektoida omaa tekemistään
ja oppimistaan. Jatkuva parantaminen on tärkeä periaate. Osana opitun jäsen-
tämistä opiskelijat laativat portfolion, jossa he raportoivat tekemistä (Externali-
zation) ja refleктоivat opittuja asioita. Portfolio toimii myös opittujen asioiden
todentajana ja arvioinnin perusteena.

Yhtenä pilarina nelivetomallissa on vielä opiskelijan laatima **oppimissopimus**.
Tämä ei ole kuulunut alkuperäiseen Nonakan & Takeuchin malliin. Opiskelija
asettaa tavoitteita oppimiselleen ja nimeää kriteerit, joilla pystyy toteamaan ta-
voitteiden saavuttamisen. Hän laatii myös suunnitelman tavoitteiden saavutta-
miseksi, eli listaa projektit, kirjat, verkostot ym., joita hän tarvitsee oppiakseen
haluamansa asiat. Oppimissopimus ja tavoitteet tulee julkistaa tiimille ja val-
mentajalle, jotta nämä pystyvät tukemaan opiskelijaa tavoitteiden saavuttami-
sessa.

Miten nelivetomalli toimii maahanmuuttajaopiskelijoiden valmennuksessa

BisnesAkatemiassa tammikuussa 2018 aloittaneet kaksi maahanmuuttajavetois-
ta osuuskuntaa ovat lähtökohdiltaan hyvin monimuotoisia sekä kulttuuritai-
toiltaan rikkaita. Osuuskuntatiimeissä on opiskelijoita useammasta eri maasta,
minkä tuloksena tiimi on sekoitus useita kansallisuuksia, erilaisia tapoja ja
kieliä. Yhteistä opiskelijoille on aikaisemmin suoritettu korkeakoulututkinto,
mutta luonnollisesti heidän opiskelutaustansa ja lähtökohtansa eivät ole suoraan
vertailukelpoisia toistensa kanssa.

BisnesAkatemia on osoittautunut jokaiselle opiskelijalle täysin uudennlaiseksi op-
pimisympäristöksi verrattuna heidän aikaisempiin opintoihinsa. Opiskelijat tu-

levat maista, joissa usein vallitsee niin sanottu perinteinen opetuskäsitys. Näissä maissa opetetaan ja siirretään tietoa perinteisillä opetusmenetelmillä muun muassa opettajavetoisilla luennoilla (Chan & Elliot, 2004, 819). BisnesAkatemian oppimismallissa on puolestaan erilaista väljyyttä ja vapautta, mutta samalla jokaisella opiskelijalla on suuri henkilökohtainen vastuu tiedon ja tekemisen hankinnasta ja sen jalkauttamisesta osuuskuntatyöhön.

BisnesAkademiaopiskelun vaatima itsensä johtaminen, aktiivinen omien opintojen suunnittelu ja toiminnan ennakointi vaativat aivan erilaisia taitoja, kuin mihin opiskelija on aikaisemmin mahdollisesti tottunut.

Kun mallia esiteltiin ja opeteltiin opintojen alkuvaiheessa, tuntui se toimintatavana useimmista opiskelijoista raikkaalta ja uudenaikaiselta tavalta oppia. Käytännössä malli on vaatinut opiskelijoilta voimakasta uudenaikaisen ajattelutavan omaksumista, jossa siirrytään passiivisesta tiedon vastaanottajaroolista proaktiivisen toimijan rooliin. Osa opiskelijoista on kokenut siinä haasteita, mutta jokainen on kuitenkin pyrkinyt etenemään muutoksessaan omaan tahtiin.

Mallissa toistuvat viikoittain ennalta määrättyinä oikeastaan vain treenit ja lukupiirit, kaiken muun, kuten osuuskuntatoiminnan sekä projekteihin liittyvän tekemisen, opiskelijat suunnittelevat ja toteuttavat itse. Opiskelija, joka on aiemmissa opinnoissaan tottunut opettajavetoiseen ja tarkasti etukäteen suunniteltuihin opintokokonaisuuksiin, voi hämmentyä siitä, mitä häneltä oikein odotetaan sekä mistä tekeminen pitäisi aloittaa. BisnesAkademia-opiskelun vaatima itsensä johtaminen, aktiivinen omien opintojen suunnittelu ja toiminnan ennakointi vaativat aivan erilaisia taitoja, kuin mihin opiskelija on aikaisemmin mahdollisesti tottunut.

Osuuskuntatoiminta on BisnesAkatemian kantava voima ja tammikuussa 2018 opiskelijat perustivat kaksi uutta osuuskuntaa, jotka saivat nimet BISFIN ja Hello Hiwa. Osuuskunta toimii aivan kuten mikä tahansa yritys ja se organisoituu

eri alatiimeihin tehtäviensä mukaan. Osuuskunnassa valitaan yleensä tiiminvetäjä, talousvastaava, markkinointi- ja myyntivastaava sekä mahdollisia muita rooleja. Tarkoitus on hankkia asiakkaita ja saada sitä kautta laskutettavaa tuloa osuuskunnalle. Osuuskunnassa jokainen opiskelija osallistuu osuuskunnan päivittäiseen tekemiseen omassa roolissaan.

Toimintaan organisoituminen ja tiiminä toimiminen on ottanut oman aikansa, tiimiytyminen ei ole tapahtunut kovinkaan nopeasti. Opiskelijat ovat muistelleet alkuvaiheen tapahtumia ja kuvanneet niitä mm. shokkina ja jopa kaaoksena, kun eri kulttuureista tulevat ihmiset yrittävät sovittaa erilaisia toimintatapojaan tiimimuotoiseen yrittäjyyteen sekä samalla yrittävät ymmärtää, miten suomalaisessa yrityskulttuurissa toimitaan. Tiimit ovat matkan varrella kohdanneet paljon sisäisiä ristiriitoja, mutta ovat niiden ansiosta kasvaneet asioiden omatoimiseenkin selvittämiseen ja purkamiseen.

**BisnesAkatemian
nelivetomallin sisäistäminen
on vienyt oman aikansa
ja opiskelijavetoiseen
toimintaan siirtymiseen on
tarvittu enemmän tukea
suomalaisiin opiskelijoihin
verrattuna.**

BisnesAkatemian nelivetomallin sisäistäminen on vienyt oman aikansa ja opiskelijavetoiseen toimintaan siirtymiseen on tarvittu enemmän tukea suomalaisiin opiskelijoihin verrattuna. Yksi suurimmista muutoksista opiskelijoille on ollut opiskelijavetoiseen opetukseen eli treeneihin siirtyminen. Treenien suunnittelu ja niiden vetäminen lähtivät kuitenkin hyvin käyntiin. Alun pari- tai ryhmätyönä toteutetuista treeneistä on siirrytty myös yksilövetoisiin treeneihin. Kirjapiirit ovat täydentäneet teorian opiskelua ja kirjapiirien suunnittelu ja niihin osallistuminen ovat onnistuneet hyvin. Treenien ja kirjapiirien osalta erilaiset kulttuuritaustat ovat rikastuttaneet keskusteluita. Erityisesti erilaiset kulttuuriperusteiset erot yritystoiminnassa, myynnissä ja neuvottelutavoissa ovat olleet mieltä avartavia keskusteluita.

Nelivetomallin toinen suuri kulmakivi, jonka ympärille toiminta viritetään, on asiakasprojektit. Suurimmiksi haasteiksi opiskelijat ovat nimenneet olemassa olevien verkostojen puutteen sekä hallussa olevan suomen kielen tason. Yhteydenotot yrityksiin ja oman osuuskuntatyön myyminen ei ole ollut helppoa. Kielikysymys on noussut ehkä turhankin suureksi peikoksi, sillä useassa suomalaisessa yrityksessä englannin käyttö keskustelukielenä ei ole ongelma.

Osuuskuntia on pyritty tukemaan välittämällä projektiliidejä ammattikorkeakoulun kautta. Projekteja on syntynyt myös opiskelijoiden omista ideoista. Opiskelijat ovat haasteista huolimatta kuitenkin neuvotelleet itsenäisesti ja päässeet tekemään mielekkäitä projekteja. Projektit ovat olleet moninaisia ja ovat liittyneet mm. brändäykseen, mainontaan, markkinointiin ja digimarkkinointiin, tapahtumien järjestämiseen, laadunhallintaan sekä esimerkiksi kansainväliseen yhteistyöhön. Useat MaBA-opiskelijat ovat lähteneet viemään eteenpäin ajatusta omasta yrityksestä sekä tutkineet yrityksen perustamiseen liittyviä asioita, kehittäneet oman yrityksen tuotteistamista sekä liikeideaa.

Opiskelijat sitoutetaan opiskeluun oppimissopimuksen kautta. Oppimissopimuksen yksi tarkoitus on sisäisen motivaation herättäminen, jotta opiskelija sitoutuisi laadullisempaan ja aktiivisempaan opiskeluun. Oppimissopimuksessa opiskelija peilaa menneisyyttään, jonka kautta hän on nykyhetken tilanteeseen saapunut. Lisäksi hän pohtii, mitä tulevaisuudessa haluaisi tehdä ja millaisia tavoitteita hän itselleen asettaa, jotta haluamiinsa tavoitteisiin pääsee. Yllättävää on, että tämän tyyppinen oman opiskeluelämän retrospektiivinen purkaminen ja tulevaisuuden auki kirjoittaminen on osoittautunut vaikeaksi. Tämä voi mahdollisesti johtua siitä, että samantapaista mallia, joissa opintoja lähestytään minäkeskeisten pohdintojen kautta, ei ole aikaisemmin tehty. Opiskeluun sitoutumista ja motivaation ylläpitämistä onkin pidetty yllä ryhmä- ja yksilökeskusteluilla.

Toinen kirjoittamista ja reflektointia vaativa kokonaisuus on oman oppimisportfolion kerääminen. Portfolioon kerätään yhteenvetoa omista projekteista sekä opiskelijan omia huomiota ja ajatuksia siitä, mitä hän on oppinut ja miten asioita voisi parantaa tai tehdä toisin. Valmentajan näkökulmasta katsottaessa portfolio kokoamisessa on ollut hieman samankaltaisia haasteita kuin oppimissopimuksen auki kirjoittamisessa. Aivan kaikki opiskelijat eivät ole täysin hahmotta-

neet portfolion tarkoitusta ja sen merkitystä oman opiskelun tukena. Oman toiminnan dokumentaatio ei ole ollut helppoa ja tähän on tarvittu runsaasti tukea.

Johtopäätökset

MaBA-tiimien valmennuksesta saatujen kokemusten perusteella voi päätellä, että BisnesAkademia oppimismallina sopii osalle opiskelijoista hyvin, mutta joillekin se on tuottanut haasteita. Oppimismalli vaatii aktiivisia omatoimisuuden, järjestelmällisyyden ja suunnitelmallisuuden taitoja, jotka joillakin opiskelijoilla kehittyvät hitaammin. Myös kulttuuritaustojen sekä koulutustaustojen tuomat erilaiset käsitykset oppimisesta ovat tuottaneet ristiriitoja oppimismallin omaksumiseen.

Alkuvaiheen aloitukseen, ryhmän tiimiytymiseen sekä nelivetomallin sisäistämiseen tarvitaan selkeästi enemmän aikaa. Valmentajien läsnäololla ja ohjauksella on alkuvaiheessa suurempi merkitys, myös opintojen edetessä valmentajan tukea tarvitaan ehkä enemmän.

Lähteet

Chan, K-W. & Elliot, R. G. 2004. Relational analysis of personal epistemology and conceptions about teaching and learning. *Teaching and Teacher Education* 20 (8), 817 – 831. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2004.09.002>

Nonaka I. & Takeuchi H. 1995. *The Knowledge – Creating Company*. Oxford, United Kingdom: Oxford University Press.

Partanen J. 2013. *Tiimivalmentajan parhaat työkalut*. 2. painos. Jyväskylä: Tiimiakatemia.